

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за придобиване на образователна и
научна степен „доктор“

Рецензент: доц. д-р Венцислав Василев, катедра „Застраховане и
социално дело“ при СА „Д.А.Ценов“ – Свищов

Автор на дисертационния труд: Василена Георгиева Стоева,
катедра „Застраховане и социално дело“, при СА „Д.А.Ценов“ –
Свищов

Тема на дисертационния труд: „Възможности за разширяването на
дела на застраховането в икономиката на България ”

Становището е изготвено съгласно Заповед №.1055/27.10.2017 г. на
Ректора на СА „Д.А.Ценов“ – Свищов.

I. Общо представяне на дисертационния труд

Представеният дисертационният труд „Възможности за
разширяването на дела на застраховането в икономиката на България” се
състои от увод, три глави, заключение, библиография и приложения.
Основният текст е от 156 страници. Използвани са 128 източника. Една
част от тях са посочени като електронни адреси. На 18 страници са
разположени 18 приложения, оформени в таблици.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Обект на изследване в дисертационния труд е състоянието на
застрахователната дейност като част от икономиката на България за
периода 2007-2015 г. Предмет на изследването е мястото на застраховането
в нашата икономика през гореспоменатия период, като същевременно е
акцентирано върху показателите, отчитащи степента на развитие на

застрахователната дейност. Защи́таваната теза в дисертационния труд е свързана с наличието на редица възможности за разширяване на обема на застрахователната дейност и увеличаване на нейния дял в икономиката на България.

В глава първа, на база на изследваната специализирана литература, е разгледана същността на икономиката. Благодарение на определени критерии са обособени и отделните групи видове икономика, очертани са и няколко алтернативни типа икономически системи (традиционна, централно управлявана, частно-пазарна и смесена). В главата е проследено развитието на икономиката на България – от преход към пазарна икономика, през икономическата криза през 1996 г. и въвеждането на валутен борд, до присъединяването на страната към Европейския съюз. Същевременно коректно и уместно са използвани показателите, които измерват икономическата дейност на дадена страна и имат пряко отношение към застраховането, а именно: брутен, вътрешен продукт, заетост, безработица и инвестиции. Вниманиe заслужават и констатациите и резултатите, получени от проследената динамика на икономическата дейност у нас през призмата на развитието на brutния вътрешен продукт, на общия доход, на икономически активното население, на инвестициите.

Втора глава от дисертационния труд е посветена на застраховането в контекста на съвременната икономика. В нея задълбочено е характеризирано състоянието на застрахователната дейност в България. На база извършен анализ за периода 2007-2015 г. правилно са открити тенденциите в развитието на редица индикатори като: брутен премиен приход на застрахователите, размер на застрахователните плащания, брой на заетите лица в застраховането, размер на извършените инвестиции от страна на застрахователните дружества.

Перспективите за повишаване ролята на застраховането като част от икономиката на България са очертани от автора в трета глава. В главата, благодарение на индикаторите брутен премиен приход, застрахователно проникване и застрахователна плътност и тяхното взаимно влияние, е оценен потенциалът на развитие на застрахователния пазар. В точки 2 и 3

от трета глава, докторантката обосновава определени идеи за разширяване дела на застрахователната дейност в икономиката на страната. Аргументирани са редица конкретни предложения в тази посока. В животозастраховането това би могло да се осъществи посредством засилване значимостта на вече съществуващите здравни и пенсионни застраховки. В раздел общо застраховане е предложено въвеждането на задължителна застраховка срещу климатични промени.

Обемът на предоставеният дисертационен труд е напълно достатъчен за изследване от такъв вид.

Включените в дисертационния труд схеми, графики и таблици са добре оформени и свързани с текстовото изложение.

Научната, стиловата и езиковата редакция са издържани. Отделените части на дисертацията са съразмерно представени. В работата не се забелязват съществени отклонения, повторения и логически противоречия.

В предоставената дисертация авторът е спазил правилата на научната етика, а литературните източници са правилно цитирани.

Авторефератът отразява напълно и точно основните моменти от дисертационния труд.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Дисертационният труд представлява принос от практико - приложен характер. Със своята разработка и предложения докторантката на база на извършен анализ е позиционирала мястото на застраховането в икономиката на България. Наред с това тя аргументирано е посочила редица възможности за увеличаването на неговия дял. Отправените конкретни предложения в тази връзка са свързани с: увеличаване потенциала на здравното застраховане като възможност за намаляване на личните плащания за медицинска помощ и за редуциране на държавните разходи за здравеопазване; засилване ролята на пенсионното застраховане при осигуряването на допълнителен доход в надтрудоспособна възраст и облекчаване натиска върху пенсионната система; разширяването на дела на застраховката срещу безработица при компенсирането на финансови

затруднения, възникнали в резултат от спирането на трудова дейност; въвеждане на задължителна застраховка срещу климатични промени, която ще замести плащанията на държавния и общинските бюджети, свързани с компенсиране на щетноносните загуби.

IV. Въпроси и препоръки по дисертационния труд.

Препоръките ми към автора са в по-нататъшната му работа, свързана с конкретната разглеждана проблематика, да включи и застраховките „Отговорности”.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение .

Считам, че е налице един дисертационен труд с логически издържан, стегнат и завършен вид. Констатациите, анализите и предложенията в дисертацията ми дават основание за положителна оценка, с което предлагам на Почитаемото жури да гласува за присъждането на Василена Георгиева Стоева образователната и научна степен „доктор” по научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка” (застраховане).

14.04.2018 г.

гр. Свищов

.....
(доц. д-р Венцислав Василев)